

VERB**1****Strek under verba i teksta.**

Familien står opp klokka sju. Luisa bruger lang tid på badet. Først dusjar ho og vaskar håret. Så tørkar ho seg, føner håret og sminkar seg. Leo må alltid vente. Klokka åtte et dei frukost. Leo og Luisa dekkjer bordet. Far skjer opp brødet medan mor lagar kaffi og koker egg. Til frukost drikk dei kaffi og et grovbrød med brunost. Klokka halv ni tek alle på seg ytterklede. Leo og Luisa spring for å rekke bussen. Mor køyrer bil, og far syklar til jobben.

2**Sjå oppgåve 1. Kva heiter verba i infinitiv?**

å stå opp, å bruke, å dusje, å vaske, å tørke, å føne, å sminke, å måtte, å vente, å ete, å dekkje, å skjere, å lage, å koke, å drikke, å ta på, å springe, å rekke, å køyre, å sykle

3**Vel mellom desse verba i infinitiv, med eller utan å: ete, kome, kjøpe, lage, reise, lære, stå opp, vere, begynne.**

Eg bruker mykje pengar på å kjøpe gåver før jul.

Arne skal begynne på spanskkurs i neste veke.

Carmen kunne ikkje kome i kveld for ho var sjuk.

Irina bruker å reise til Russland ein gong i året.

Leo har planlagt å stå opp tidleg i morgon.

Kan du ikkje vere her ei stund til?

Luisa skal ete middag kl. 17.00.

Han liker å lage god mat.

Carmen prøver å lære norsk.

4**Set verba i infinitiv og plasser dei i rett gruppe: hoppar, greier, kastar, besøkjer, snakkar, lever, reiser, helser, syklar, svarer, dansar, bruker, håper, rettar, takkar,**

arbeider, tenkjer, sender, prøver, byggjer, reknar, teiknar, studerer, ønskjer, røykjer, møter, tørkar, målar, startar, pakkar, kjøper, ryddar, sparkar, underviser, vaskar, smaker, baker, lagar, hjelper, liker, speler, kviler, ventar, bankar, drøymer, trenar.

a-verb: å hoppe, å kaste, å snakke, å helse (både a- og e-verb), å sykle, å svare (både a- og e-verb), å danse, å bruke (både a- og e-verb), å håpe (både a- og e-verb), å rette, å takke, å rekne, å teikne, å tørke, å måle, å starte, å pakke, å rydde, å sparke, å vaske, å smake (både a- og e-verb), å bake (både a- og e-verb), å lage, å like (både a- og e-verb), å spele (både a- og e-verb), å vente, å banke, å trene

e-verb: å greie, å besøkje, å leve, å reise, å arbeide, å tenkje, å sende, å prøve, å byggje, å studere, å ønskje, å røykje, å møte, å kjøpe, å undervise, å hjelpe, å kvile, å drøyme

5

Set inn verb i presens.

- å hoppe Barna på skulen hopper tau i friminuttet.
- å tørke Eg tørkar meg med handduken.
- å kvile Bestefar kviler på sofaen kvar dag.
- å reise I morgon reiser vi til Cuba.
- å takke I Noreg takkar ein for maten.
- å banke Kven er det som bankar på døra?
- å vente Mor ventar på at eg skal kome heim.
- å prøve Leo prøver å få tid til å trene kvar dag.
- å kjøpe Han kjøper ris, kylling og grønsaker på butikken.
- å røykje Dei røykjer i pausane.
- å vaske Kvar laurdag vaskar Leo og Luisa romma sine.
- å tenkje Eg tenkjer på deg kvar dag!
- å svare Leo svarar /svarer på spørsmåla frå læraren.
- å undervise Ho underviser i norsk og engelsk.

6

Set inn presensforma av kortverba og j-verba.

- å spørje Carmen spør læraren om bøyning av verb.
å tru Trur du det blir fint vêr i morgon?
å symje Kvar onsdag sym Luisa 1000 meter i symjebassenget.
å selje I basaren i Istanbul sel dei mange spennande ting.
å ro Per ror båten medan far set ut garnet.
å velje Foreldra vel Carmen til klassekontakt.
å gro Såret på beinet til Leo gror ikkje godt.
å fortelje Kvar kveld fortel foreldra eventyr til barna sine.
å telje Han tel til ti på spansk.
å skilje På nynorsk skil ein mellom a-verb og e-verb.
å krevje Læraren krev at alle kjøper ordbøker.
å nå Viss vi skundar oss, når vi kanskje bussen!
å blø Såret på beinet hans blør.
å bu Vi bur i eit koseleg hus.
å setje Luisa set seg i den gode stolen.

7

Set inn presensforma av dei sterke verba.

- å bite Hunden bit postmannen i beinet.
å vinne Arne vinn kvar gong han og Leo speler kort.
å fare Skund deg! Eg fer om ei lita stund.
å ete Vi et middag kl. 17.00 kvar dag.
å lese Luisa les nokre sider i boka si kvar kveld.
å vekse Håret veks nokre centimeter i månaden.
å bere Kvar dag ber eg handlevarene heim.
å bryte Han bryt litt av brødet og gir til fuglane.
å ta Carmen og Ali tek kvarandre i handa og helser.
å drepe Prinsen drep ofte trollet i folkeeventyra.
å skine Midnattssola skin heile natta.

å liggje	Klokka er elleve og Leo <u>ligg</u> framleis i senga.
å sitje	I klasserommet <u>sit</u> Luisa ved sidan av veninna si.
å skrive	Dei <u>skriv</u> tekster på norsk kva veke.
å vinne	Arne <u>vinn</u> aldri i Lotto.
å gi	Leo <u>gir</u> Carmen ein stor klem.

8

Er dette noko som skjer *no*, *vanlegvis*, *alltid* eller *i framtida*? Sjå eksempelet under.

No sit Luisa på skulen.

noko som skjer no

I dag **er** det måndag.

noko som skjer no

Luisa **står** opp.

noko som skjer no

Ho **står** opp klokka sju kvar morgon.

noko som skjer vanlegvis

Ho **står** alltid opp før klokka sju.

noko som skjer alltid

Ho **står** opp klokka sju i dag også.

noko som skjer no

I morgon **står** ho også opp klokka sju.

noko som skjer i framtida

11

Set inn verb i preteritum. Bruk regelen for å finne ut om endinga er -te eller -de.

å møte Eg møtte kona mi for ti år sidan.

å leige Vinteren 1996 leigde vi eit lite hus i Spania.

å kjøpe I går kjøpte Leo tre sjokoladar.

å hjelpe Luisa hjelpte Leo med leksene i går.

å lære På tyskkurset lærte vi mykje grammatikk.

å leve Han levde eit godt liv.

å tene Han tente ein million kroner i fjor.

å arbeide Då Carmen budde i heimlandet, arbeidde ho mykje.

å treffe I fjor sommar trefte eg alle venene mine igjen.

12

Set inn preteritum av kortverba og j-verba.

- å spørje Carmen spurde læraren om bøyning av verb.
å tru Eg trudde han kom frå Cuba.
å symje På onsdag sumde Luisa 1000 meter i symjebassenget.
å selje I basaren i Istanbul selde dei mange spennande ting.
å ro Per rodde båten medan far sette ut garnet.
å velje Foreldra valde Carmen til klassekontakt.
å gro Såret på beinet til Leo grodde ikkje godt.
å fortelje Kvar kveld fortalde foreldra eventyr til barna sine.
å telje Han talde til ti på spansk.
å skilje Foreldra til Kari og Per skilde seg i fjor.

13

Set inn dei sterke verba i preteritum.

- å bite Hunden beit postmannen i beinet.
å finne Eg fann ringen eg hadde mist.
å ete Vi åt middag kl. 17.00 i går.
å lese Eg las nokre sider i boka mi i går kveld.
å vekse Leo voks ti centimeter i fjor.
å bere På laurdag bar eg varene heim frå butikken.
å bryte Du braut lovnaden om å halde det hemmeleg.

14

Set inn passende verb: skaut, tok, skreiv, for, gjekk, kom, gav, sat, fekk, såg.

- Ali skreiv namnet sitt med arabiske teikn.
Han gjekk på trening for ein time sidan.
Han skaut tre gonger før han treffe blink.
Fatima tok trikken til byen.
Læraren gav dei muslimske elevane fri for å feire id.
Han køyrde for fort og fekk ei stor bot.

Arne gjekk ein lang fjelltur på søndag

Såg du filmen på TV2 i går kveld?

Han sat på med meg i bilen min.

Kvifor kom ikkje Luisa på festen?

16

Gjer teksta om til preteritum. Kva likte Leo å gjere før?

Leo liker å spele fotball. Han drøyer om å spele på A-laget. Tre gonger i veka trenar han. I helgane speler han kampar. Leo bruker mykje av fritida si på fotball. Ofte har han ikkje tid til å vere saman med venene sine. Dei seier at han bruker for mykje tid på fotballen.

Før likte Leo å spele fotball. Han drøymde om å spele på A-laget. Tre gonger i veka trena han. I helgane spelte han kampar. Leo brukte mykje av fritida si på fotball. Ofte hadde han ikkje tid til å vere saman med venene sine. Dei sa at han brukte for mykje tid på fotballen.

17

Svar med same verb i preteritum.

Røykjer du?	Nei, men eg <u>røykte</u> då eg var ung.
Vil du ha noko å ete?	Nei takk, eg <u>åt</u> for ein time sidan.
Kjem Carmen snart?	Ho <u>gjekk</u> nettopp inn døra.
Trenar du mykje?	Nei, men før <u>trena</u> eg mykje.
Ser du mykje på TV.	Nei, men under fotball-VM <u>såg</u> eg mykje på TV.
Handlar du i byen?	Nei, men før <u>handla</u> eg alltid i byen.
Gjer du alltid leksene dine?	Ikkje alltid. Men før <u>gjorde</u> eg alltid leksene.
Kan du stå på hendene?	Ikkje no, men før <u>kunne</u> eg stå på hendene.

18

Lag setningar med tidsuttrykka under. Skal verba stå i presens eller preteritum?

I går _____(preteritum)

Av og til _____(presens)

I fjor _____(preteritum)

I helgane _____(presens)

Om ein time _____(presens)
 Klokka halv sju _____(presens)
 Kvar onsdag _____(presens)
 Då _____(preteritum)
 For tre år sidan _____(preteritum)
 Om sommaren _____(presens)

20

Set inn perfektum partisipp av a- og e-verba.

å hoppe Leo har hoppa på trampoline i heile dag.
 å tørke Carmen hadde tørka støv i heile huset.
 å kvile Farfar har kvilt seg lenge no.
 å reise Arne har reist jorda rundt.
 å takke Leo hadde takka for maten før han gjekk.
 å banke No har eg banka på døra i fem minutt!
 å vente Eg har venta på ferja i ein time.
 å prøve Yuri hadde prøvd /prøvt å finne lykka i Noreg.
 å snakke Kven har du snakka med i dag?
 å arbeide Carmen hadde arbeidt/arbeidd som lege i mange år før ho kom til Noreg.

21

Kva er perfektum partisipp-forma av desse kortverba og j-verba?

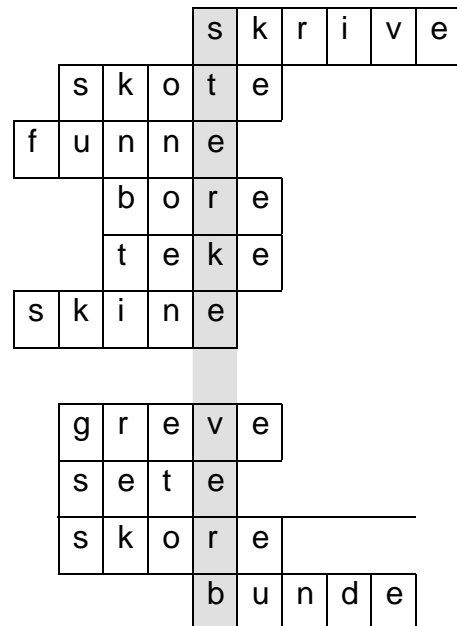
å spørje Carmen har spurt læraren om hjelp.
 å leggje Alle barna hadde lagt seg før klokka ti.
 å tru Eg hadde aldri trudd/trutt at eg skulle klare eksamen.
 å symje I dag har Leo sumt 1000 meter.
 å selje Ekspeditøren har selt mange nyttårsrakettar.
 å ro Han har rodd/rott frå Noreg til England.
 å velje Har Arne valt rett?
 å gro Graset har grodd/grott så lite i sommar.
 å fortelje Ho har fortalt alt til venene sine.
 å setje Carmen hadde allereie sett seg til bords.

- å krevje Læraren har kravd/kravt at alle kjøpte ordbøker.
å nå Hadde dei berre gått eit minutt før, hadde dei nådd/nått bussen.
å blø Såret på beinet hans hadde blødd/blødt mykje.
å bu På Cuba har dei budd/butt i eit koseleg hus no i ferien.
å setje Luisa hadde sett seg i den gode stolen då Leo kom.

22

Kryssord: Set inn partisippformer

- å skrive har skrive
å skyte har skote
å finne har funne
å bere har bore
å ta har teke
å skine har skine

Løysingsord: **sterke verb**

23

Set inn verb som passar. Vel mellom verba ovanfor.

Arne har hatt høg feber og har vore heime frå jobb i mange dagar. Han har ikkje gjort mykje desse dagane. Sjefen har sagt at han må ta det med ro.

Veit du kven som eig desse bøkene? Nei, det veit eg ikkje. Men spør læraren. Han veit det sikkert.

24

Set inn rett form av å vere eller å ha.

Fatima er 40 år.

Luisa hadde høg feber sist veke.

Det var fint vær i går.

Carmen har god utdanning.

Leo er glad i å spele fotball.

Farfar var gammal då han døydde.

25

Set inn rette former av å bli.

Leo kjem til å bli overraska!

Leo blir nok overraska når han kjem heim i morgon.

Leo blei/vart nok overraska då han kom heim i går.

Leo har blitt/vorte overraska mange gonger.

26

Svar i presens perfektum.

Når skal du gjere leksene? Eg har gjort leksene.

Når skal du treffe Luisa? Eg har treft Luisa.

Skal de arbeide med leksene? Vi har arbeidt/arbeidd med leksene.

Skal dei ete middag? Dei har ete middag.

Kan du vinne? Eg har vunne.

Når skal han skrive stilen? Han har skrive stilen.

Når skal ho snakke med legen? Ho har snakka med legen.

Skal du hjelpe dei? Eg har hjelpt dei.

27

Lag setningar med eg og presens perfektum av verba til venstre.

å lese No har eg lese ferdig boka.

å bu No har eg budd/butt her i to år.

å arbeide I ni år har eg arbeidt/arbeidd i det same firmaet.

å måle No har eg måla huset gult.

å kjøpe Endeleg har eg kjøpt ny bil.

å bake I dag har eg baka/bakt mange kaker.

å springe I dag har eg sprunge ei mil.

29

Preteritum eller presens perfektum?

- å bu Eg har budd/butt i London. Eg budde der i 1997.
- å kjøpe Eg har kjøpt meg ny jakke. Eg kjøpte ho på Cubus i går.
- å sjå Leo har sett kongen. Han såg han på 17. mai.
- å arbeide Kari har arbeidt/arbeidd her i mange månader.
- å kome Luisa kom til Noreg på torsdag.
- å lese Eg har lese ferdig boka. Eg las ho i sommar.
- å ete Barna har ete middag hos besteforeldra i dag. Dei åt der i går også.
- å starte Skuletimen har starta. Han starta for fem minutt sidan.
- å skrive Leo har skrive kort til mormor. Han skreiv det i går.
- å levere Eg har levert mange tekster på norsk. Eg leverte ei tekst sist veke.
- å lære Vi har lært om perfektum denne veka. Sist veke lærte vi om preteritum.

30

Set inn modale verb. Her er det fleire alternativ.

- Pablo kan/vil/må ikkje skrive norsk. Men Irina kan/vil/må skrive litt norsk.
- Eg skal/vil ikkje vere heime i ferien. Eg skal/vil reise til heimlandet mitt.
- Leo vil ikkje ha fisk til middag. Han vil ha pizza.
- Du må ikkje kome for seint! Du må vere presis!
- Viss du skal/vil bu i Noreg, bør/må du lære norsk.
- Han skal reise til Oslo i kveld. Han kan/må/skal/vil ta nattbussen kl. 22.00.
- Leo bør/kan ikkje sjå denne filmen. Han er ikkje gammal nok. Men Luisa kan sjå han.
- Per er berre tre år. Han kan ikkje lese. Han vil at mora skal lese for han.
- Carmen kan ikkje kome på norskkurs i dag. Ho skal på sjukehus med sonen sin.
- Du kan/må ikkje køyre på raudt lys! Då kan/vil du få bot.
- Arne skal/vil lære spansk. Han skal/vil melde seg på eit spanskkurs.

31

Set inn modale verb i folkeeventyret under.

Kven skal bake, og kven vil smake?

Ein katt, ei mus og ei høne bur saman. Ein dag seier høna:

Vi har ikkje meir mat i huset. No må vi bake.

Ja, det må vi, seier katten.

Ja, det må vi, seier musa.

Kven skal gå etter mjøl? spør høna.

Ikkje eg, seier katten.

Ikkje eg, seier musa.

Då må eg gå, seier høna.

Høna kjem tilbake med mjøl.

Kven skal bake? spør høna.

Ikkje eg, seier katten.

Ikkje eg, seier musa.

Då må eg gjere det, seier høna, og så lagar ho ei kake og steikjer henne.

Kaka er ferdig og ligg på bordet.

Kven vil ete kaka? spør høna.

Det vil eg, seier katten.

Det vil eg, seier musa.

Nei, det vil eg! seier høna, og så et ho opp heile kaka.

32

Set inn rett verbform.

å lese Carmen les aviser kvar dag. Ho kan lese mykje norsk no. Ho prøver å lese
ei norsk avis kvar dag.

å snakke Carmen kan snakke spansk og engelsk. Ho prøver ofte å snakke norsk. Ho går på norskkurs kvar dag. I pausane snakkar ho norsk med dei andre elevane.

å sove Barna prøver å sove. Foreldra seier at dei må sove. Men barna klarer ikkje å sove. Det er så mykje bråk ute. Vanlegvis søv dei frå klokka åtte til klokka sju. Foreldra håper dei vil sove lenge i morgon.

35

Bruk *kjem til å* saman med verb i infinitiv. Vel mellom desse verba: å bli, å trivast, å sakne, å føle seg, å like seg, å gå

Eg trur norsktesten kjem til å bli vanskeleg.

Dei kjem til å sakne venene sine.

Han kjem til å like seg på festen.

Dette kjem til å gå bra!

Ho kjem til å trivast her i Ålesund.

Dei kjem til å føle seg einsame når barna flyttar ut.

36

Set inn rett form av verba.

ete – gå Etter at vi hadde ete, gjekk vi på kino.

gjere – få Etter at barna hadde gjort leksene, fekk dei lov til å gå ut og leike.

gå – kome Dei hadde gått då vi kom på festen.

reise – reise Då Luisa reiste til Cuba, hadde Carmen allereie reist heim.

pakke – dra Etter at vi hadde pakka, drog vi på stranda.

selje – kjøpe Då dei hadde selt bilen, kjøpte dei sykklar.

37

Set inn modalverb: *skulle, vilje, kunne, burde, måtte*

Eg treffe Kari i går. Ho skulle gå på kino, og spurde om eg ville vere med.

Då eg kom, skulle Kari til å gå. Ho ville heim.

Carmen og Arne fortalde at dei skulle gifte seg i påska.

Legen sa at ho måtte slutte å røykje.

Luisa visste at ho burde trene meir for å kome i form.

Leo fortalde at han kunne snakke litt norsk no.

38

Bruk imperativ i staden for modalverb.

Du må ete opp maten din.	<u>Et</u> opp maten din.
Kan du lese høgt?	<u>Les</u> høgt!
Du må passe deg for bilane.	<u>Pass deg</u> for bilane!
Du må setje inn imperativform.	<u>Set</u> inn imperativform!
De må vere stille.	<u>Ver</u> stille!
Kan du skrive på tavla?	<u>Skriv</u> på tavla!
Du må skjere opp grønnsakene.	<u>Skjer</u> opp grønnsakene!
Du må piske fløyten til krem.	<u>Pisk</u> fløyten!
Du må ikkje gløyme lommeboka di.	Ikkje <u>gløym</u> lommeboka di!
Du må ikkje røykje her.	Ikkje <u>røyk</u> her!
Du må ikkje parkere her.	Ikkje <u>parker</u> her!

39

Gjer om til presens passiv. Sjå eksempelet under:

Aktiv:	Passiv:
Arne ryddar det rotete loftet.	Loftet <u>blir rydda</u> .
Luisa slår plenen.	Plenen <u>blir slått</u> .
Leo sparkar ballen over gjerdet.	Ballen <u>blir sparka</u> over gjerdet.
Bilmekanikaren reparerer bilen deira.	Bilen deira <u>blir reparert</u> .
Alle i familien vaskar huset til helga.	Huset <u>blir vaska</u> til helga.
Han har kjøpt bilen.	Bilen <u>blir kjøpt</u> .

40

Gjer om frå aktiv til passiv form preteritum. Sjå eksempelet under.

Aktiv:

Arne rydda det rotete loftet.
Luisa slo plenen.
Leo sparka ballen over gjerdet.
Bilmekanikaren reparerte bilen deira.
Alle i familien vaska huset til helga.
Han kjøpte bilen.

Passiv:

Loftet vert rydda.
Plenen vert slått.
Ballen vert sparka over gjerdet.
Bilen deira vert reparert.
Huset vert vaska til helga.
Bilen vert kjøpt.

41

Gjer om frå aktiv til passiv form presens perfektum. Sjå eksempelet under.

Aktiv:

Arne har rydda det rotete loftet.
Luisa har slått plenen.
Leo har sparka ballen over gjerdet.
Bilmekanikaren har reparert bilen deira.
Læraren har undervist borna i matte.
Alle i familien har vaska huset til helga.
Han har kjøpt bilen.

Passiv:

Loftet er rydda.
Plenen er slått.
Ballen er sparka over gjerdet.
Bilen deira er reparert.
Borna er underviste i matte.
Huset er vaska til helga.
Bilen er kjøpt.

42

Gjer om frå aktiv til passiv form preteritum perfektum. Sjå eksempelet under.

Aktiv:

Arne hadde rydda det rotete loftet.
Luisa hadde slått plenen.
Leo hadde sparka ballen over gjerdet.
Bilmekanikaren hadde reparert bilen deira.
Alle i familien hadde vaska huset til helga.
Han hadde kjøpt bilen.

Passiv:

Loftet var rydda.
Plenen var slått.
Ballen var sparka over gjerdet.
Bilen deira var reparert.
Huset var vaska til helga.
Bilen var kjøpt.

43

Set inn rett form av verba.

å møtast I går ettermiddag møttest Arne og Carmen på den kinesiske restauranten.
Dei møttest ofte på denne restauranten.

å slåst Luisa og Leo slost om kven som skulle slå plenen sist veke.
Det er typisk at dei slåst om slikt!

å finnast Det finst ikkje mange innvandrarak frå Cuba i bygda vår.
Kvifor fanst det så få menneske frå andre land her for femti år sidan?

å høyrast Så flinke de var å spele i går! Det høyrdest fint ut.
Slutt å rope så høgt! Det høyrest heilt til naboane.

å synast Luisa syntest norsk var vanskeleg den første tida i Noreg, men no synest
ho at norsk er eit enkelt språk.

44

Set inn å synast eller å tru i rett form.

Arne trudde det var vanskeleg å danse salsa før han lærte det på Cuba, men no synest
han det er nokså lett.

Trur du det blir ein varm sommar? Ja, det trur eg. Eg synest det er varmt allereie.

Kven trur du vinn skirennet? Eg trur Leo vinn. Eg synest han har vorte så flink til å gå på
ski.

Kva for ein film trur du er best, den norske eller den amerikanske? Eg synest den
norske er best, for eg har allereie sett begge filmane.

Trur du det vil regne i morgon? Eg veit ikkje, men eg synest det har regna altfor mykje
her i haust.

Kva synest du om maten vi fekk? Maten var god, synest eg, men eg trur han hadde vorte betre med meir krydder.

45

Set inn partisippforma.

- å fange Kråka vart fanga. Reven vart fanga i ei felle. Reinsdyra vart fanga med lasso.
- å kjøpe Huset vart kjøpt av ein barnefamilie. Leilegheita vart kjøpt av eit ektepar. Hybelen vart kjøpt av meg. Alle husa vart kjøpte.
- å kjenne Elvis Presley var ein kjend songar. Songane hans er kjende over heile verda. Huset hans, Graceland, er eit kjent turistmål.
- å nå Måla for undervisinga er nådde. Målet for skriftleg norsk er nådd, og målet for munnleg norsk er nådd.
- å skrive Boka er skreven av Ibsen. Brevet er skrive med små bokstavar. Tekstane er skrivne av elevane.